

Els italians de Caldes

El setembre de 1943, fa justament 82 anys, Itàlia va canviar de bàndol a la Segona Guerra Mundial abandonat l'eix Alemanya-Japó i és prou coneguda la reacció de l'exèrcit nazi, que va ocupar una bona part del país. En aquest context es va ordenar aplegar la flota a ports controlats pels aliats, però l'endemà mateix de l'armistici l'aviació alemanya va atacar l'encuirassat Roma, el vaixell insígnia de la poderosa Regia Marina, i el va enfonsar prop de Sardenya, amb el tràgic balanç de gairebé de mil quatre-centes víctimes, inclòs l'almirall Berganini. Prop de sis-cents homes rescatats van ser conduïts a Maó, on no tenien mitjans per acollir aquell contingent. Posteriorment, Franco va ordenar al capità general de Catalunya, ni més ni menys que el general Moscardó, que els allotgés a la península i van ser traslladats a Caldes de Malavella, amb altres mariners fins a arribar pràcticament al miler. Caldes era, en aquells anys quaranta, una de les poques poblacions amb balnearis, fondes i xalets amb capacitat d'acollir aquell nombrós grup de joves que hi va fer estada mig any fins a ser repatriats. No cal posar-hi molta imaginació per entendre que la presència de mil italians joves, mediterranis i sorollosos, fent estada en un poblet petit de poc més de dos mil habitants dona per a moltes històries. La capacitat de llits de Caldes havia ja acollit durant la Guerra Civil un gran contingent de ferits, quan els balnearis es van convertir en hospitals de sang. Però això no és tot, perquè aquests establiments i xalets van servir també d'acollida per a famílies jueves que fugien del nazisme camí de l'exili (Caldes és la nostra Casablanca, però sense en Sam tocant el piano) i, al final de la Segona Guerra Mundial, també va ser lloc de residència d'un nombre important de nazis que fugien de la justícia aliada. Des d'aquest cap de setmana Caldes recorda aquella estada amb una exposició i diferents actes commemoratius. Els nois italians van deixar en general un bon record al poble, fins i tot algun s'hi va establir, es va celebrar algun matrimoni i consta que també van contribuir en fer créixer el cens municipal al cap d'uns mesos, com explica la premiada novel·la El fill de l'Italià, que Rafel Nadal va escriure després d'una conversa amb el divulgador local Antoni Vilà, que ha investigat a fons aquells fets. Un agermanament en tota regla. Fins d'avui en vuit, si no hi ha res de nou.

Font del document: <https://www.diaridegirona.cat/opinio/2025/09/20/els-italians-caldes-121763854.html>